

20 ОЖИДОБАЈ

НЕДЕЉНИ ЛИСТ НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА

БРОЈ 242

★

ГОДИНА VI

★

БЕОГРАД, 9 ЈУЛ 1949

★

ДРАГОСТАВА ЈОВАНОВИЋА / ДИМ. Ж. ПЕЛ. БР. 22-20

★

ЦЕНА БРОЈУ 2 ДИНАРА

Свечана прослава Дана устанка народа Србије у Београду

Седми јули — Дан устанка српског народа прослављен је свечано у главном граду наше отаџбине. Још уочи самог дана прославе одржана је — уз присуство највиших државних и партијских руководилаца, свечана академија, на којој је одржао реферат Слободан Пенезић, члан Политбироа ЦК КПС. По неким предузећима и установама одржани су кратки састанци на којима се говорило о значају устанка и оживљавале успомене на овај велики историјски датум српског народа.

На дан 7 јула Београд је осванао искићеним стотинама државних и партијских застава, и сликама највиших партијских и државних руководилаца.

У раним преподневним часовима десетине хиљада грађана из предузећа, установа и осталих организација Народног фронта са заставама и транспарентима одлазиле су на свечани митинг код металског комбината „Александар Ранковић“ на Бежаниској Коси. Овом свечаном митингу присуствовао је и велики број сељака из ближе и даље околине Земунa, чланова сељачких радних задруга, Радни сељаци су певали борбене песме и играли народна кола. Испред почасне трибине било је више хиљада омладинаца и омладинки — градитеља Новог Београда. Био је то двоструки празник. Прослављен је велики револуционарни дан српског народа и слављена још једна радна победа трудбеника Земунa — пуштене су у погон две нове фабрике металско-индустријског комбината „Александар Ранковић“. Митингу су присуствовали највиши претставници Владе и претставници мањинских организација.

На свечаном митингу на Бежаниској Коси, присуствовало је преко шездесет хиљада грађана Београда и Земунa. Говорили су министар индустрије НР Србије Богољуб Стојановић, члан Бироа градског комитета КПС за Београд Марко Николић и секретар партијске организације металског завода „Александар Ранковић“ Бока Радвановић. Говори су били често прекидани одушевљеним одобравањем и једнодушним клицањем Централном комитету и другу Титу.

На дан прославе народног устанка грађани Београда су се одужили и успомени народних хероја — првоборца Ослобо-

дилачког рата. Уз присуство великог броја грађана свечано су откривене плакете народним херојима Ђури Стрптару, Жарку Зрењанину, Сави Ковачевићу и Филипу Кљајићу, на почетку улица које носе њихова имена. О животу и раду народних хероја, о њиховим херојским подвизима у току Народноослободилачког рата, говорили су чланови рејонских одбора Савеза бораца. Тако је народ Београда одао пошту палим јунацима велике народне револуције у Југославији.

За многа предузећа и установа организовани су масовни излети и то на Авалу, у Аранђеловац, Буричице и друга места.

На неким излетима културно-уметничка друштва извела су богат програм. У народном позоришту на Тргу Републике одржана је претстава „Охридска легенда“ за руководиоце о основних организација Народног фронта. На неким месовним излетима грађани Београда су обišли места на којима су вођене борбе за време устанка и где су формиран партизански одреди.

По подне су оркестри Команде града Београда и Народне милиције извели концерте за грађане у парку код Југословенског драмског позоришта и на Калемегдану.

Београдско излетниште Авала било је у току целог дана претпуно грађана из раних предузећа и установа, који су дошли да прославе велики народни празник. Још од 5 часова ујутро Авалским друмом ишле су колоне аутобуса које су провозиле хиљаде људи који су желели да заједнички прославе овај дан.

На великом платоу испред хотела који је окружен густом шумом извођен је уметнички програм. У програму су учествовале хорске, музичке и фолклорне секције културно-уметничких друштава „Абрашевић“, „Бока Павловић“ и „Јединство“. У програму су учествовали хорови, оркестри, соли певачи, а фолклорне групе у живописним народним ношњама изводиле су народна кола. После завршетка програма отпочело је народно весеље која се пружило до касно у ноћ.

Целога дана Авалом су одјекивале борбене песме и маршви испевани за време великог народног устанка, а трудбеници разних предузећа и установа играли козачко коло.

Београд је прославио велики празник српског народа оживљавајући сећања на тешке борбе које су крунисане победом, заветујући се да ће уложити све снаге у изградњу социјализма, у одбрану и учвршћивање тековина Народноослободилачке борбе.

Један део учесника митинга пред зградом комбината „Александар Ранковић“

Протестни митинзи трудбеника Београда

„ТРАЖИМО ДА СЕ ИСПРАВИ НЕПРАВДА НАНЕТА НАШИМ НАРОДИМА“

Одлуке заседања Савета министара иностраних послова СССР, САД, Британске и Француске по питању Аустрије нанеле су дубоку увреду и тешку неправду Југославији и њеним народима. На последњим затвореним седницама у Паризу постигнут је споразум о најважнијим клаузулама о Аустрији, о којима су, у ставу три западне силе и једне стране, и Совјетског Савеза са друге, постојала преко две и по године, битна размислажења. Међутим, на тајним седницама које су се одржавале последњих дана у Паризу, остварен је споразум о последњем спорном питању, о питању исплаћивања накнаде Совјетском Савезу на име немачке имовине у Аустрији. Та сагласност је постигнута одбацавањем оправданих југословенских територијалних и репарационих захтева. Овим споразумом ожењено је демократско право народа Словеначке Корушке на самоопредељење, право проглашено за све народе у Атлантској Повељи и Повељи Уједињених нација. Исто тако, одлуке донете у Паризу негирају југословенске захтеве на репарације, на накнаду штете и разарања која су југословенски народи претрпели у току рата од немачко-аустријских фашистичких окупационих снага.

Баш у време када се против Југославије води дијалог клеветничка хајка из СССР и земља Информбироа да се Југославија споразумева са империјалистима, долази до споразума између СССР и три велике империјалистичке државе, преко беспримерних жртава малог словеначког народа у Корушкој,

који се вековима борио за национални опстанак, против немачког насиља и германизације.

По свим нашим градовима одржавају се протестни митинзи на којима се оштро осуђују одлуке донете на заседању у Паризу. И радни колективи предузећа у Београду, на месовним митинзима испуштају са захтевима да се измени донета одлука и да се исприви нанесена неправда корушким Словенцима, који с правом траже да живе у својој социјалистичкој домовини.

Радници и намештеници предузећа „Стаљинград“ окупљени на великом митингу у свом телеграму упућеном Организацији Уједињених нација кажу: „Ми тражимо од Организације Уједињених нација да питање корушких Словенца поново стави на дневни ред и да се донесе правилна одлука уз учешће и консултовање претставника ФНРЈ“. Великим козачким колом и борбеним песмама преко 400 радника и намештеника предузећа „Стаљинград“ закључило је протестни митинг.

Радни колектив „29 новембар“ на свом митингу најенергичније протестује против недавно донете неправедне одлуке министара иностраних послова СССР, САД, Велике Британије и Француске. Негодујући против ове неправилне одлуке радни колектив „29 новембар“ упутио је резолуцију Организацији Уједињених нација у којој енергично тражи да се ово питање узме поново у разматрање и донесе праведна одлука, како би Словеначка Корушка била прикључена Федеративној Народној Републици Југославији.

И у радном колективу ортопедског предузећа „Рудо“ одржан је протестни митинг. Са овог митинга упућен је телеграм Савету министара. У телеграму се енергично захтева да се неправедне одлуке које се тичу наше земље, ревидирају.

Са митинга одржаног у предузећу „Октобарска слобода“ упућен је протестни телеграм Секретаријату ОУН у коме се захтева поновно стављање на дневни ред питања Словеначке Корушке.

Чланови Народног фронта Београда су на рејонским митинзима, изразили своје дубоко негодовање поводом неправедне одлуке Савета министара у Паризу. На митингу који је одржан прошле недеље на Студентском тргу учествовало је око 20.000 чланова Фронта Првог и Другог рејона. Члан Градског комитета КПС Београда Тихомир Јањић у свом говору одржаном на митингу, рекао је између осталог: „Одлуком Савета министара награђена је Аустрија која се борила против нас и наших савезника, чини су војници криви за небројане злочине извршене у Југославији и другим окупираним земљама, а кажњена је Југославија која је у рату на страни савезника изгубила 1.700.000 живота својих најбољих синова“.

На митингу који су одржали фронтаци Петога рејона учествовало је око 10.000 људи. Бурно поздрављен од присутних, говорио је секретар РК КПЈ Никола Војновић који је рекао: „Ми поручујемо нашој браћи у Корушкој да истрају у својој борби за слободу и независност, јер они у њој мо-

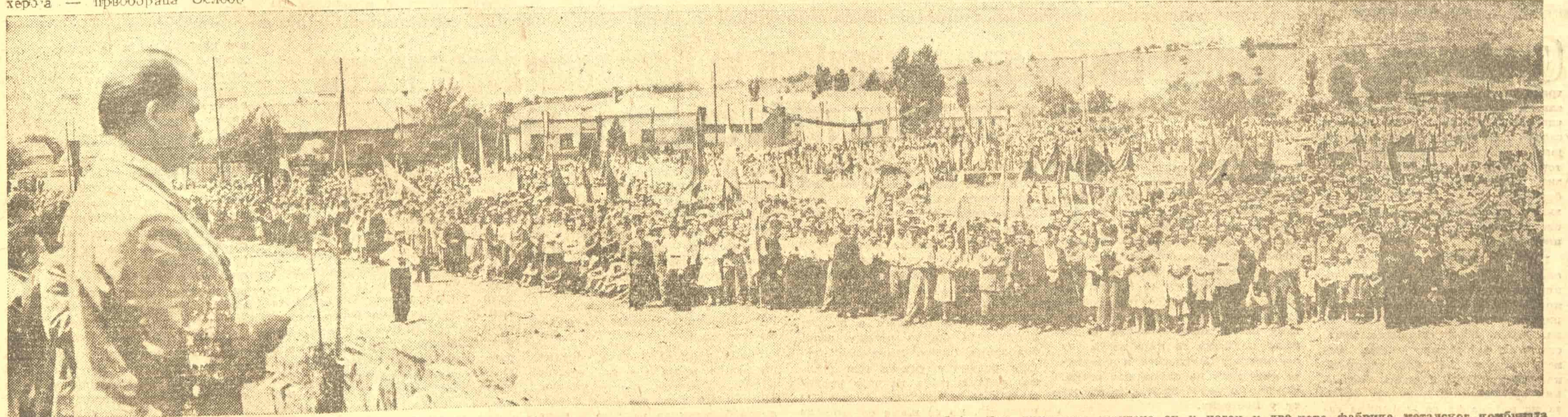
рају победити. Они нису сами. Са њима је читав народ Титове социјалистичке Југославије“. Друг Илија Мишић, десетоструки ударник творилац „Пролетер“ подухва је да је раднице дубоко увредила ова одлука, јер су њоме урњаче наше многобројне жртве у рату и допринос ствари мира који даје само грађани социјализма.

Трудбеници фабрике „Икарус“ у Земуну, на митингу коме је присуствовало 1.200 радника и на коме су говорили претставници синдикалне подружнице и фабричког комитета Партије, оштро су осудили одлуке Савета министара. „Јединство“ стојимо уз нашу Владу, која се никада неће одрећи наших оправајних захтева према Аустрији и прихвати неоправдане и неправедне одлуке“ изјавили су бни у телеграму упућеном ЦК КПЈ.

Дајуби израза дубоком онеповерењу због овог неправилног поступка трудбеници фабрике „Змај“ упутили су, исто тако, телеграм ЦК КПЈ у коме се, између осталог каже: „Издајљубимо да се са оваквим неправилним одлукама не можемо и нећемо никада помирити. Већ ћемо се и даље борити за извојевање пута слободе народа Словеначке Корушке“.

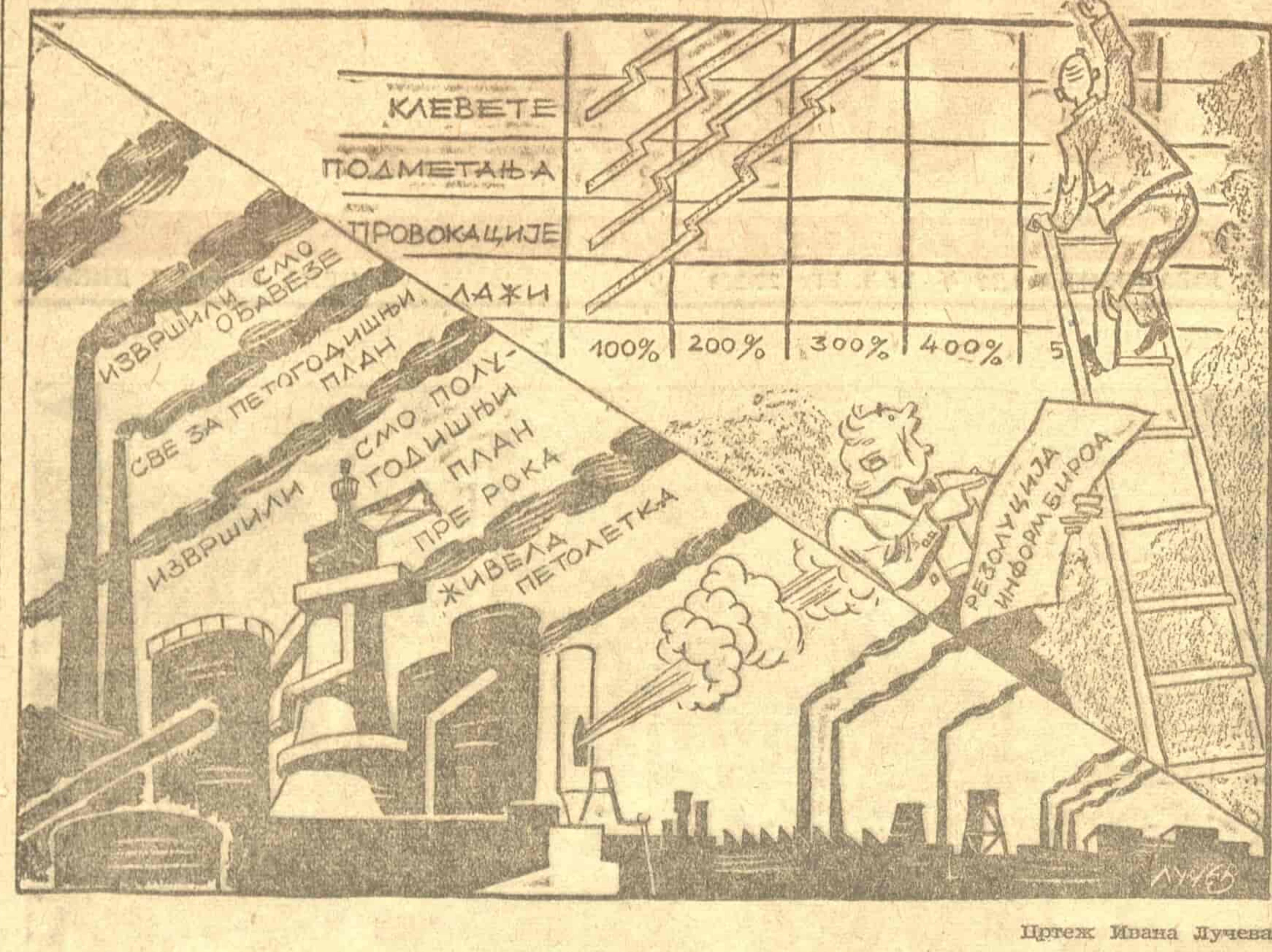
На митинзима који су сврхо свакодневно одржавани против неправилне одлуке Савета министара, осећала се једнодушност и чврстост грађана нашега главног града у борби за своја права. Поклици „Захтевамо ревидирају одлуке Савета министара!“ и „Захтевамо да се поштују права малог народа на самоопредељење!“ одјекивали из хиљаде гласних учесника на митинзима. Члoма-совноста учесника на митинзима, то њиховим слоганским протестима, видело се колико је у наш град дубоко уврњачено донетом одлуком у Паризу.

Са великог седмојулског митинга у Бежанији

Преко 60.000 грађана Београда учествовало је на свечаном митингу на Бежаниској Коси у част Дана народног устанка у Србији. Том приликом пуштене су у погон и две нове фабрике металског комбината „Александар Ранковић“

Свако на свој начин извршава план

Цртеж Ивана Лучева

Помоћ Народног фронта у изградњи Београда

Неиспуњење плана добровољног рада на главним објектима

Док су у почетку добровољних радних акција ове године радне бригаде радиле на многобројним малим радилиштима, чиме се понекад није правилно користила добровољна радна снага, у јуну месецу радне бригаде су почеле да раде на 20 главних објеката. На великим објектима чланови бригада могу свакодневно да виде резултате свога рада, може се боље развити такмичење и боље користити доброволна радна снага. Организације Народног фронта могле су да покрену широке масе чланова за рад на изградњи великих, приоритетних објеката у Београду, и да организационим радом на радилиштима постигну велике резултате. Међутим, у јуну месецу није се испуњавао план добровољних радова на овим објектима.

Издесни рејонски одбори су бацили све снаге на окупљање бригада за Палчевачки Рит и запоставили, у извесној мери, рад на изградњи у Београду. Преглед испуњења плана у извесним данима у месецу јуну на великим објектима показује да организације Народног фронта нису до сада испуниле своје обавезе у погледу броја чланова бригада. Највише су подбацили план Други и Седми рејон, а после ових рејона је Четврти. У Другом рејону на стадиону „Металац“ уместо предвиђених 500 људи дневно, излази 20 до 50. Тако је 21 јуна било 49 фронтостаца. У Четвртм рејону на стадиону ЦДЈА уместо 450 људи дневно учествовало је, на пример, 21 јуна 84 члана Фронта, а 22 јуна свега 40. И у Првом рејону на радилишту у Горњем Граду уместо 500 људи дневно, учествовало је 21 јуна 181 члан Фронта, а 22 јуна 165. У Трећем рејону на радилишту у парку код Ветеринарског факултета уместо 600 чланова Фронта дневно изашло је једног дана 271 члан, а уопште излази од 100 до 300 људи дневно.

Као што се види, план добровољних радова на главним објектима у Београду не испуњава се у потпуности. Најбоље и најправилније решава питање добровољног рада рејонски одбор у Петом рејону. Не може се рећи да у осталим рејонима чланови Фронта неће да излазе на радове, а да у Петом рејону хоће. Све то зависи од активности основних организација а и рејонских одбора Народног фронта. По свему се види да се рад на приоритетним објектима није схватио са довољно озбиљношћу и да су организације Народног фронта запустеле организовањем бригада за Палчевачки Рит и запоставиле доброволну акцију у Београду.

АКТИВНОСТ ГРАЂАНА У РАДУ ВЛАСТИ
ДО САДА ОДРЖАНИ ЗБОРОВИ ПОКАЗУЈУ ЖИВО ИНТЕРЕСОВАЊЕ БИРАЧА ЗА РАД РЕЈОНСКИХ ОДБОРА

Крајем јуна и почетком овог месеца почело је одржавање зборовна бирача по изборним јединицама у Београду и Земуну. Садашњи зборови по рејонима у извесној мери се разликују од свих до сада одржаних. Сви рејони имају више искуства и неке проблеме већ су рејонски извршни одбори поставили сами један од најактуелнијих проблема из рада народне власти на дневни ред по чему се подноси извештај. Тако се у Првом рејону подноси извештај о развоју локалне привреде и трговине, у Другом о трговини и снабдевању, у Трећем о комуналним пословима, у Четвртм о трговини и снабдевању, у Петом и Шестом се подноси извештај о раду рејонских одбора за прво полугодје, у Седмом о раду на просветном пољу, а у Земуну о комуналним пословима.

До сада одржани зборови су показали да су боље организациони и значајно боље посвећени од прошлих, да је дискусија још живља, са мноштвом предлога, питања и критика. На сваком збору се по завршеној дискусији доноси програм закључка о главним предлозима које су дали грађани а све остале критике и питања подноси се у записнику и на њих ће народни одбори одговорити бирачима.

Док су зборови у априлу месецу по неким изборним јединицама били понекад олажнији услед недовољног политичког рада организација Народног фронта, сада су такви случајеви ретки и већином оправдани. Ипак се још није искоренила неправилна пракса спајања неколико изборних јединица у једну. Таква случај се догодио само у Седмом рејону где је за 22, 23 и 24 изборну јединицу одржан заједнички збор.

У Земуну је до сада одржано око 60 зборовна којима је учествовало око 3500 грађана. Многобројна питања, предлози и критике дали су грађани у живим и плодним дискусијама. Тако је у другој изборној јединици у Земуну било 32 питања и 16 предлога. Донесени су закључци да се изврши бољи смештај коштију код фабрике тупкала „Ратко Павловић“, пошто кошти шире непријатан и ружан задах и смрад. Решено је да се пронађе место за држање свиња и још нека друга питања.

Грађани су износили своје потребе и проблеме и предлагали народним властима да их узме у разматрање и реше. У 40 изборној јединици у Новом Селу у Земуну, грађани су предložили да се отвори једна обућарска радњоница, једна берберска радња, да се поправи порушена ограда у школи, да се опомне вчатељница да не туче деца и да се наспе шљака на неууређеном путу.

Најживља дискусија са свакако највећим бројем дискутаната била је у 44 изборној јединици у Трећем рејону где је од 200 присућних грађана учествовало у дискусији 93. Грађани су на зборовима у Четвртм рејону саслушали извештаје о трговини и снабдевању и дали разноврсне предлоге и критике. У 56 изборној јединици критиковано је додавање робе приликом куповине неких артикала. Тако се уз чварке у једној продавници долазала црва. Критикован је квалитет воћа у неким продавницама и неправилности у расподели карата за снабдевање.

Акцију сакупљања материјала из Народноослободилачке борбе у Београду треба да траје до 15 јула. Организације Савеза бораца Народноослободилачког рата у Београду и сарадња са масовним организацијама, нарочито са Народним Фронтм извршиће прикупљање разних материјала из Народноослободилачке борбе у Београду и тиме употпуњити документима ово значајно доба у историји наших народа.

Акцију сакупљања материјала из Народноослободилачке борбе у Београду треба свестрано помоћи

акције и њен значај. За прикупљање материјала биће формиране посебне екипе састављене од чланова Савеза бораца које ће одлазити на терен, обилазити места где су илегално радиле припадници Народноослободилачког покрета, где су биле илегалне штампарије, или где су се крили, радили и састајали се илегалци. Грађани треба да пруже свугуђу помоћ овим екипама у давању података за које знају, да им предају документа и предмете који могу да служе као сведочење о ослободилачком покрету у Београду.

Прикупљање се разни предметима (на пример оружје), преписи директива, писма истакнутих руководиоца Ослободилачког покрета, нарочито писма народних хероја који су слали својим друговима у покрету било својим пријатељима. Такође ће се сакупљати сва штампана документа, директиве, леци, прогласи и листови. Значи, углавном све оно што може да обележи и помоћу документа оживи велику ослободилачку борбу. Приликом предаје разних предмета или писма грађани треба да дају кратка опис самог предмета, коме је припадао, ко се њиме служио, да ли је поштено, ухваћен или спречан и томе слично.

Екипе чланова Савеза бораца обилазиће места где су вршене акције, диверзије, где су радили, живели илегално чланови Народноослободилачког покрета. Иако су најважнија места одакле се руководило борбом у Београду углавном обележена ипак се може приликом ове акције пронаћи још неко место или кућа одакле се руководило акцијама, диверзија и саботажа.

Уколико екипе чланова Савеза бораца не обђу нека места грађани треба да предају предмете или документа које имају рејонским одборима Савеза бораца Народноослободилачког рата или рејонским комитетима Партије. Самих екипама грађани треба да пруже свугуђу помоћ у њиховом раду, давањем података којих се сећају. Сваки грађанин треба да има на уму да и најма-

њи предмет који је везан за велику борбу наших народа представља можда драгоценост као документ тешких борби и жртава којима се изградила нова Југославија.

ПОСТУПАК КОМАНДАНТА СОВЈЕТСКОГ БРОДА У ШИБЕНСКОЈ ЛУЦИ није могао да прикрије истину о нашој земљи

Пракса непријатељске кампање лажи и измишљања против Југославије неизбежно доводи у смешну ситуацију саме њихове творце и извршиоце. Истина, ма колико брижљиво прикривана и затрпавана на фантастичним лажима, свакодневно продире и допире до радних људи земаља Информбирова. Тако је ових дана и командант совјетског брода „Жан Жорес“ дошао у незауздан положај објашњујући морнаре свога брода, када су они доцније сазнали истину о тобожњем непријатељству југословенских власти према њима.

Ових дана у шибенској луци налази се на уговару пет великих прекоокеанских трговачких бродова. Овде се поред наша два прекоокеанска брода налазе још и један совјетски, амерички и италијански трговачки брод. Свесни од колико је привредног значаја за нашу земљу да бродови буду на време уговорени, наши обалски радници улажу пуно напора да савладају постављене радне задатке. Она премашћују уобичајену луцку норму утовара за петнаест до двадесет пет на сто. Пошто страних бродова ненавикле на такво радно одушевљење, које се може видети ипиром читаве Југославије, с дивљењем истичу да се с таквим радним еланом не ради ни у једној странијој луци коју они познају. Ово су истакали и совјетски морнари.

Упознају, тим пре што о Југославији доста ствари читају у совјетској штампи. За њих би било нарочито занимљиво да на лицу места виде оно што су чули и читали. Међутим, дан су пролазили а они никако нису сналазили на копно. У разговору с нашим обалцима, код којих су се совјетски морнари распитивали за многе проблеме, а нарочито „у вези прикључења империјализму“, совјетски морнари износили су као пример: ето, америчким и италијанским морнарима допуштате слободно кретање по граду а нама то не допуштате! Разумљиво је да је то изазвало чуђење и самих наших обалских радника, који су се обратили лучким властима и интересовали се zbog чега се совјетским морнарима не допушта слободно кретање, док се то америчким и италијанским омогућава?

Повереништво лучке власти изненадило се том чудном поступку и отужби од стране посаде брода „Жан Жорес“, јер су пропуснице за слободно кретање совјетских морнара биле издате истог дана кад је брод стигао у луку и то лично команданту брода. Међутим, командант, који свакодневно силизи на копно са својим официрима, примљене пропуснице за слободно кретање морнара једностранно овима није поделио. Да би се за то оправдао пред посадом и да би пред њима отужбио нашу власт, изјавио је морнарима да су пропуснице о слободном кретању издате Американима и Италијанима, али не и посади совјетског брода.

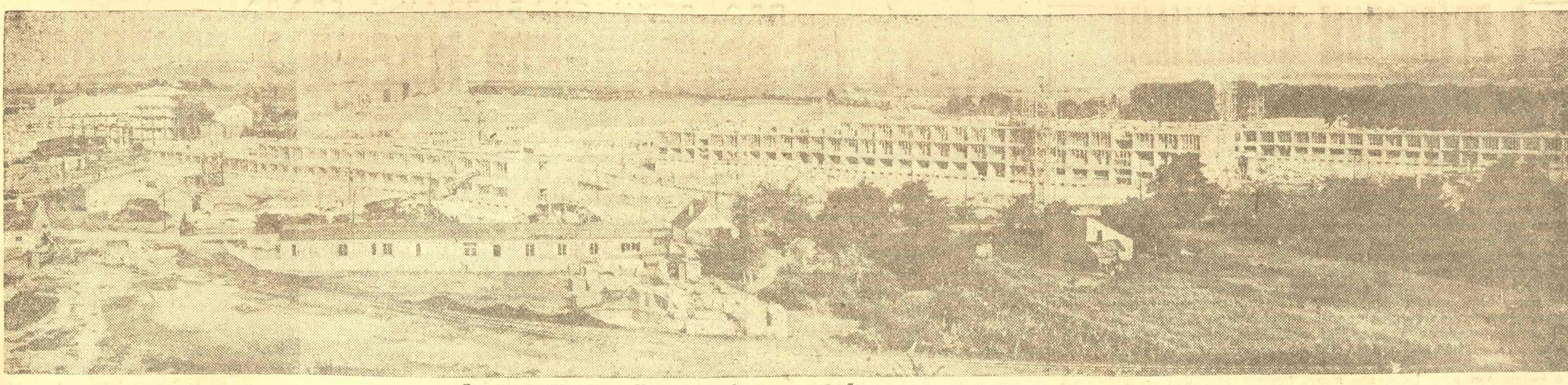
Као што је и до сада била пракса у нашим лукама, лучке власти су издале пропуснице посадама страних бродова за слободно кретање. Италијански и амерички морнари могу да се на сваком кораку увере да је радни елан и на градњи шибенског пристаништа, улица, канализације, и овних који укључују разне рушевине исти као и код обалских радника.

Совјетски морнари су видели за време свог боравка у шибенској луци, да љубав наших људи према совјетским морнарима и совјетским трудбеницама није ни мало измењена. Они су се уверили да искрено пријатељство наших трудбеница према совјетским трудбеницама не могу да помуте никакве резолуције, ни економски ни политички притисци. Забрана команданта брода „Жан Жорес“ не може да избрише непобитне чињенице да се у нашој земљи на свим странама простиру радилишта, на којима ничу нови објекти наше Петлоетке.

Међутим, изгледа да је намера команданта совјетског брода „Жан Жорес“ била супротна жељама његових морнара. Наиме, морнари су већ првог дана доласком у Шибеник у додире с нашим обалским радницима изразили жељу да обићу Шибеник и да га

Кад су о томе били упознати наши обалци и кад је милиционер који је предао пропуснице за совјетске морнаре упитао команданта брода како то да морнари причају да им иване власти неће да издају пропуснице, кад је пропуснице он лично вему предао, командант брода „Жан Жорес“ је одговорио: „Јест“ и слагао раменима. То су чули и видели совјетски морнари и сазнали да забрана њиховог кретања у граду не потиче од стране наших власти, него од команданта совјетског брода. Но и после тога што је совјетским морнарима познато да су

Још један разлог због кога је совјетским морнарима био забранен излаз јесте и у томе да они не би дошли у додир с нашим људима, да не би видели многобројна радилишта и радни елан којим наш народ гради себи бољи живот. И с друге стране, да им се не пружи могућност да се осведоче о искреној љубави коју наши народи гаје према совјетским трудбеницама. Кад би им командант допустио излаз, наша Стварност би у њиховим очима побила све отужбе које руководиоци СССР шире против социјалистичке домовине, него државног и партиског руководства. Слично је поступио командант совјетског брода „Совјетска Гавана“ пре три месеца али није могао да затвори очи и уши совјетским морнарима. Ово је још један доказ непријатељства информбировске кампање и њених следбеника и доказ како се користи свако средство да би се затикала истина о нашој земљи и борби наших народа за изградњу социјализма.

Девето градилиште — Изградња трећег спрата станбених зграда универзитетског града

Изградња у Новом Београду

БРЗО ИЗРАСТА СТУДЕНТСКИ ДЕО ГРАДА

Када човек са Калемегдана посматра изградњу Новог Београда, у недељној шетњи, њега не изненађује хоризонт преко Саве и чини му се да је увек једнак, без промена. Али то је само на први поглед. Ако се мало загледа у сивошечано пространство, приметне одмах насипне шљунка, стоваришња цигле, бетонске конструкције, и мноштво другог материјала. Кроз све то, још и композиције вагона, ре-

дове и редове барака, спортска игралишта и позорнице под ведрим небом. Видеће дебели појас поред Саве и Дунава, велику брану против њихове немиле судине изградњу седмог спрата зграде Претседништва владе,

израстање њеног средњег дела, дугот+неколико+стотина+метара, који је већ одавно спустио горњу и доњу зграду и сада расте даље. Много се што шта може видети у шетњи по Калемегдану.

Али све су то само детаљи најближих шетаћесвом оку. Треба проћи Нови Београд уздуж и попречно, па тек онда видети његову величину и херојство младих бораца.

Ако се до те висине извршиле су насипане терена. И ту горе, показује нам штанићем, доћи ће дворишни бетон или улциони асфалт. Нови Београд биће равна без каквих узбрдица и низбрдица, „као по длану“.

ВИШЕ ОДГОВОРНОСТИ КОД ИЗВРШЕЊА ПЛАНСКОГ РАСПОРЕДА РАДНЕ СНАГЕ

У премој планској години предвиђен је низ обимних радова у читавој нашој земљи. И у главном граду — Београду, предвиђени су за 1949. годину обимни грађевинарски и други радови, чије ће извршење умногоме допринети лепшем изгледу нашег града. За успешно остварење више предвиђених радова потребно је ангажовање бројније радне снаге. Да би се тај задатак што боље испунио покренута је почетком ове године преко организација Народног фронта анкета за попис расположиве радне снаге. Захваљујући тој анкети на радне радове укључено је доста нове радне снаге, нарочито жена, које још и данас у Београду претстављају практично велику резерву радне снаге.

Исте на решење Министарства рада и тиме чинила прекршај у планском употребљавању радника и кочила извршење планске тежке индустрије. Тако је, на пример, механичар Владимир Симић доbio решење да иде у једно предузеће тежке индустрије. Он није отишао тамо где је био упућен, него је самовољно отишао у предузеће „Углензлатна“, које га је, ме гледајући уопште на решење, не тражићи му радничку књижицу, прихватио.

Нови Београд није детаљ премо Саве. Нови Београд, то су дванаест великих градилишта, то је простор од Сајмишта до Земунa, од Земунa до Бежаније — девет километара праве ваздушне линије.

Испод Бежанијске Косе простиру се два велика градилишта шесто и девето. У простору Деветог градилишта изграђује се један део Универзитетског града. На десет зграда, дугих неколико десетина, а и стотина метара, подиже се већ други спрат. И поред великих кишна и непогода, које су ометале ток рада, омладинци су користили сваки минут, улагали све снаге, да би Цан био испуњен. Пре месец и по дана отпочели су задарски радови на приземљу, а данас се већ врше припреме за подизање трећег спрата. Те зграде службиће за становање. Новембра месеца биће у њима смештено 4300 студената. У свакој од њих моћи да се смешти просечно пет до шест стотина младих будућних научних радника.

А ево шта смо у разговору са инжењерима забележили о изградњи будућег студентског града и о његовом изгледу.

Зграде Универзитетског града биће најмодерније уређене. Лепа, простране собе са широким прозорима. Место кретања, свака соба имаће каучеве. У свакој соби становаће по два студента, само ће „дипломини“, због својих припрема за дипломски рад, живети засебно, као самци, у последњој згради. Све зграде имаће по собама високе качеве пећи које ће се лежити из ходника, кроз мале отворе на зиду, чиме ће се избећи свако узнемиравање студената за време рада. Турсени ће бити смештени у средњим зграда, док ће свака соба имати уминваоник.

У приземљу сваке зграде налазиће се помоћна библиотека, соба за разговор и дискусију, кухиња, секије и друго.

У току ове године биће подигнута и дуга једносратна зграда, која ће служити специјално за ресторан студентског насеља. Ту ће се одједном хранити око хиљаду студената. Биће, такође одвојени и смештени у посебним зградама: праоница и централно грејање. Ова зграда за централно грејање биће повезана модерним уређајем са свим становима, тако да ће се загревање читавих десет зграда вршити из једног центра. Зграда ће бити окружена вртима и травњањима.

На Бежанијској Коси, одалке се види „стари“ Београд биће изграђено ове године и пољопривредно-шумарски факултет, први у Новом Београду. Због тога је вероватно да ће и први становници Универзитетског града бити студенти овог факултета.

Отклањањем слабог рада побољшаће се издавање потрошачких карата

Резија потрошачких карата која је дошла као важна мера за заштиту и очување робних фондова, допринела је отклањању многих неправилности које су чиниле при њиховом издавању. Недовољна будност и контрола при додељивању потрошачких карата утицала је да су неки несавесни службеници злоупотребили свој положај и спекулисали са картама. Некемо да говоримо какве су све штете због тога нанашене нашим робним фондовима и колико су и сами потрошачи због тога трпели, јер је о томе већ доста писано. Важно је подвући, да се издавање потрошачких карата, уз поштрвену контролу, сада углавном правилно одвија.

мње и како се бије битка за социјализам.

Није то исто, гледати Београд са Калемегдана, и бити на његовим градилиштима. Најлепши излет, најлепша шетња за човека, то је обити градилиште Новог Београда, излет који ће га испунити радношћу, догађајима и изненађењима, и надаћу га нов живот, ведар, насмејан и весело, који платми градилиштима Новог Београда. В. В.

Чест је случај да накнадна тражења карата долазе и кривцом самих потрошача, који не предају на време уверења потребна за добијање нових карата. Уствари, требало би да издавање карата тако функциониса, да се накнадне карте издају само за оне који су дошли у Београд као нови потрошачи.

Али, поред тога што је резисија донела собом извесно побољшање, што су онемогућиле спекулације са картама, појавиле су се неке неправилности који би се врло лако могле отклонити већим залагањем и свесношћу, како службеника у рејонским отсецима за карте, тако и самих грађана. Као што нам је свима познато, потрошачке карте се издају или преко предузећа и установа, за све људе запослене у нашој привреди, или преко организација, за занатлије, пензионере и друге, или преко уличних повереника, за лекаре, адвокате и домаћине. Да би се сав сложен посао око издавања карата извршио на време, да би сваки потрошач добио своје следовање о року, потребно је да се спискови потрошача благовремено достављају рејонима. Исто тако, спискови треба да буду читко исписани и у њих унети сви потребни подаци, јер само тако ће се избећи накнадне рекламације карата. Спискови из предузећа, од уличних повереника и разних организација достављају се рејонима, који их шаљу ИОНО-у, а овај Министарству трговине и снабдевања НР Србије, које према њима додељује потребан број карата.

Исто тако, не би требало да се дешава да рејонски отсеци за карте држе код себе карте оних категорија које им нису потребне, уместо да их одмах замене за оне које су им потребне. Због тога се дешава да се, при накнадном тражењу карата одговара да ове нису наштампане, што јавно изазива негодовање. То исто чине и неки службеници у предузећима. Они преостале карте службеника који су напустили предузеће задржавају код себе, и тако се у случају недовољне контроле најчешће дешавају злоупотребе.

Издавање потрошачких карата не би претстављало никакав проблем када би, као што смо рекли, и службеници у рејонским отсецима за карте, и грађани и службеници у предузећима задужени за издавање карата, озбиљније схватили ову своју дужност. Још једанпут треба подвући да се поставља као најважније издавање потрошачких уверења о року. Када би сваки грађанин водио рачуна о томе, не би дошло до накнадних тражења карата, не би се стварали редови пред шалтерима рејонских отсека за карте, не би било толико изгубљених часова у чекању, а нарочито не би грађани негодовали, који негодујући не мисле да су и сами криви за такву ситуацију.

Поред тога што грађани са своје стране треба да допринесу да се издавање потрошачких карата правилније одвија, и сами рејонски отсеци за карте треба да побољшају организацију тога посла. Потребно би било, напуштајући основну поставку о будној контроли при издавању карата, да се техничка самота посла што више упрости, да се не компликују ствари тамо где је ситуација погледно јасна. Дешава се да људи не приме спискове зато што је печат ударан са leve, уместо са десне стране, или што је пропуштено да се потписне дубликат, већ само оригинал.

У последње време је у рејонским отсецима за карте била велика гушка при предавању спискова за текстилне карте. Ту су људи чекали 3—4 часа без успеха — морали су сунградити опет да долазе. Можда би се то могло најбоље решити постављањем већег броја шалтера за пријем спискова и одређивањем тачног рока предаје за свако предузеће. Исто тако, са пријемом спискова треба би отпочети много пре рока издавања карата, тако да би дневни број предузећа предала спискове, што би онемогућило службенике задужених за њих.

Међутим, често је појава да се службеници у рејонским отсецима за карте не боре у довољној мери за спровођење организације посла око издавања потрошачких карата, да се људи по предузећима, чија је дужност да састављају спискове, као и улични повереници, доста алкваше одnose према овом послу, што повлачи непредавање спискова на време а самим тим и накнадно требовање карата. Често се службеници по предузећима, задужени за потрошачке карте, изговарају да не могу да предају спискове о року, због обимности тога посла. Међутим, у предузећима која имају велики број службеника, лица задужена за издавање потрошачких карата немају друге дужности, до ове. Па и поред тога, спискови се не предају на време, или се предају непотпуни, потрешно попуњени, са недовољним подацима које је потребно унети, тако да службеници у рејонским отсецима за карте не могу да се снају у том хаосу. Потребно би било да персонални референти по великим предузећима изиђу у сусрет службеницима који раде са потрошачким картама и додељују им помоћ при састављању спискова, наравно, уколико они то не могу сами да постигну. Јер, непредавање спискова на време поплачи собом накнадна тражења карата, чиме се ствара гушка пред шалтерима рејонских отсека за карте и где се сатима чека да би се добиле нове карте. Немарношћу службеника задужених за

Проблем радне снаге осећа се данас свуда. Ако човек оде у било које предузеће, чуће увек исто: Немамо довољно радне снаге. А ако погледа резултате тог истог предузећа видеће често да су они не само довољно изабављени, него чак и одлични. Шта је то средња? Да ли се обављају предузећа и чиме довољно радне снаге, на социјалски задати премашину само изванредним одлагањем радника, или чак има довољно радне снаге? Ту се могу дати два одговора. Испита је да има предузећа која веома оскудевају у радној снази и планске задатке испуњавају само захваљујући крајњим залагањима и валторима колектива, али је исто тако истина да има предузећа која имају довољно радне снаге, и ако говоре да је немају. Таквих предузећа има доста. Она су, да би савршено оскудевала испуњени извршењем планских задатака, привремено мобилизирају радне снаге, планирајући и извесну резерву. Због тога се догађа да у таквим предузећима, која су ради сваке сигурности пребацивају радну снагу, поједини радници неки пут ставе своје без посла. Тако је испуњено у грађевинарском предузећу „Дело“, на изградњи филмског града, отјалоно без посла читав дан 30 квалификованих зандрара, зато што није било материјала и транспортних средстава. Предузеће „Дело“ је морало, кад је већ планирало више радне снаге, да планира исто тако и материјал и превозна средства.

У борби за радну снагу не треба бачити све техничке само на укључење нове радне снаге у привреду. Треба водити рачуна о правилном искористивању већ постојеће радне снаге. Поред тога, предузећа би требало да примају више ученика и да их оспособљавају, а не да увек од Управе за радну снагу траже само квалификовану или подквалификовану радну снагу.

У циљу правилнијег решавања недостатка радне снаге нужно је у предузећима, поред оспособљавања нових кадрова, поставити питање радне дисциплине, изостанцима и изостанцима и изостанцима нових кадрова. Уклањањем тих недостатака омогућиле се, са расположивом радном снагом, успешније решавање свих планских задатака.

У свакој згради осподобољена су по два лифта за брже пребацивање материјала. Употребом кључастих котурача од неколико метара са гуменим каишима, цигла се масовно, без ломљења, пребације на врх грађевине. Тако је велика уштеда радне снаге проишшила као резултат новаторства и рационализаторства.

Полазиимо кроз градилиште, поред грађевина на које сунше, после толико кишних дана, слуша своју топлину.

На грађевинама, над нашим главама, у висини од три до четитри метра, налазе се мали подрумски прозори. Евидентичар градилишта, који је са нама у друштву, објашњава:

— Необично је, подрумски прозори за две човечје дужине

Пошле су бригаде и дошле су друге. Али дело се не заборава. Рад, као печат, оставља трајно свој траг. Добра бригада градилиште се увек сећају. За њих их вежу успомене.

Са нама разлазе грађевине и омладинца Минодраг Милошевић. Он нам прича о Приворској бригади, жустро и заосен. А то може само онај, који је прешао и кроз дневне и ноћне смеше на градилишту, који је могао да осети моменат када се руше норме и када се ствара другарство, вечно, незаборавно.

— А једне кишне ноћи надовлаје вода и продре у грађевину. Пумне стале, не раде. А, они не чекају, друже, него одмах чим било, кантима, кофами, бацају воду напоље... и све избацише! Постадоше удари за једну ноћ. Али то су могли само они.

— Та, можете и ви? — рекох. Он прећута и настави живо: — А други пут, исто обноћ, подигли секлу за бетомерку. Отказали тесари и зидари. Неће да раде док не приме плату. А плата заказанна. И опет чудно направисше. Све су сами обноћ створили. И сутра к'о да ништа није било! Била је пет пута удара.

— А какве су вам сад бригаде?

— Ето, дошле су пре два дана, а кажу да су то најбоље у држави! Ту је бригада „Иво Лола Рибар“ и „Владимир Рибар-Валтер“. Но, здраво друже, идем, немам времена. Данас је залдан дан на градилишту. Сутра ћу дојемо.

И оде, весело машући. Реконсе ми да је и његова бригада пет пута ударила. Зато није ни одговорио на моје питање.

Ми опет видимо пред нама ону величанствену поезију ра-

О РЕЈОНСКИМ КОМИСИЈАМА за народну инспекцију

Групе народних инспектора изабране су у предвиђеном року у скоро свим основним организацијама Народног фронта у Београду и Земуну. Међутим, овај резултат је засада само бројачки, јер изабрани народни инспектори нису још свуда потврђени, нису им издате ни легитимације, без којих они не могу вршити своју функцију; многе групе нису се још конституисале, нити изабрале руководиоце; народни инспектори нису ни поучени о правним и политичким начелима народне инспекције и о њеним методама рада, као и о својим правима и дужностима. На овоме је учињено мало, а у неким рејонима ништа. На скупним саветовањима народних инспектора у неким рејонима изнесено је да изабрани народни инспектори не знају шта, како и одакле да отпочну и да — чекају задатке.

Просечан број чланова Народног фронта, који су учествовали у избору народних инспектора није задовољавајући. Ретке су основне организације у којима је избор народних инспектора извршен после политичке припреме. Уопште узевши, грађани Београда нису сви упознати ни са основним појмовима народне инспекције, није им говорено ни о томе на који начин могу ту службу користити у циљу заштите и унапређења сопствених права и интереса. Због тога није чудо што се радни људи у Београду односе равнодушно према народној инспекцији, а тако ће се и даље односити све док добро не упознају ово моћно оружје наше демократије.

Народна инспекција је неоспорно нова служба у организацији Народног фронта. Критика и контрола радних маса над радом државних органа и привредним апаратом, у циљу њиховог побољшања, оспособљавања радних људи да овим путем управљају државним пословима, свакако је веома важно за даљу изградњу наше државе. Овакав задатак се не може одговорити у року од месеца или два дана, већ је то дужи и напоран посао. Али дужни смо да укажемо на почетне слабости, које се не могу правдати објективним разлозима, а које се чине у почетку, када треба ударити темеље служби народне инспекције.

Ова критика управљена је углавном на рејонске одборе Народног фронта, јер на њима и лежи велики део одговорности. Неки рејонски одбори нису посветили довољно пажње овој новој служби и, претрпавши разноврсним проблемима, нису помагали довољно у стварању ових нових органа. У рејонским одборима Народног фронта треба да постоје комисије за народну инспекцију, које ће извршити одборима Народног фронта по рејонима помагати у руковођењу том службом. За овакве комисије потребно је да се бирају најбољи чланови фронта и да се ослобађају од других друштвених обавеза, како би се потпуно могли посветити овој дужности. Од будности комисија, од њиховог упорног и систематског залагања, зависи коначан успех, јер је чиста политичка и организациона страна службе у њиховим рукама. Међутим, баш по овом питању, учињени су пропусти од стране рејонских одбора. Неки рејонски одбори су са неоправданим

задоцњеним поставили комисије, а неки их још нису одредили. Избор људи није био у свима случајевима најбољи, а понекад су узимани људи који су претрпавали друштвеним задужењима.

Напоменућемо још један крупан недостатак. Комисије за народну инспекцију у свим рејонима постављене су, или ће се поставити, после избора група народне инспекције у основним организацијама, иако Правилник о изборима прописује да комисије морају избор политички припремити.

Постоје неколико главних задатака рејонских комисија за народне инспекторе. Оне треба стално да раде на упознавању фронтског чланства са народном инспекцијом и са правима грађана. Потребно је постигати иницијативу маса и појединих грађана да користе службу народне инспекције, нарочито у случајевима када се у раду ове службе опазе застој и мртвило. Потребно је инсистирати да се свака примедба и притужба на рад државних органа и привредних апарата предаје народним инспекторима. Да би се све ово постигло могу се припремити предавања на којима ће се грађани обавестити о народној инспекцији.

Између народних инспектора и чланства основних организација потребно је да постоји што чвршћа повезаност. Од одбора основних организација треба захтевати да сазива засебне састанке, или да се у дневни ред неких других састанака и конференција уноси и питање народне инспекције. У циљу извршавања до сада наведених задатака потребна је сарадња са одбором основне организације и са комисијом за агитацију и штампу рејона и основне организације.

Рад народних инспектора потребно је надzirати, проверавати да ли поступају по примедбама, притужбама и предлозима својих основних организација и појединих грађана и контролисати уопште њихов однос према организацији и грађанима. Овакав надзор може се вршити путем извештаја чланова рејонске инспекције који су задужени за везу са основним организацијама, то јест са групама народних инспектора, путем анализе месечних извештаја са терена, као и путем консултација чланства на састанцима и конференцијама. Народни инспектор, који не уме, не може, или неће да ради, или се показе недостојан овог посла, треба предложити основној организацији да буде смењен.

Неопходна је самоницијатива народних инспектора, коју треба одржавати и пружати им ену помоћ коју затраже. Комисије при рејонским одборима треба да помогну групама народних инспектора у изради планова рада а исто тако да сарађују са рејонским контролним комисијама.

Вођење евиденције о раду и о резултатима рада група народних инспектора, претрес, анализа, проучавање резултата и свих повољних и неповољних појава, спада такође у задатак комисија за народне инспекције.

Народна инспекција је потпуно нова служба у организацији Народног фронта и она ће, свакако, у почетку са тешкоћама кретати напред. Задатак је рејонских комисија да стално бде над развојем народне инспекције, да је подржавају и упућују, док не стане чврсто на своје ноге.

ПРОБЛЕМИ СНАБДЕВАЊА ГРАДА КАКО СЕ ВРШИ ДОВОЗ МЛЕКА У БЕОГРАД

Снабдевање Београда млеком претставља један од важних проблема. До недавно је ситуација у вези са расподелом млека била прилично тешка. Да би се подмирили сви потрошачи који су преузети на обезбеђење снабдевања, да би болнице, дечје јасле и ресторани, као и предузећа, добили своје следовање, потребно је око 60.000 литара млека дневно. Међутим Београд је све до ступања на снагу Уредбе о обавезном откупу млека, добијао свега 40.000 литара млека, што је било толико недовољно да се оно, углавном, делило само болницама, дечјим ресторанима и јаслама, трудницама и потрошачима који имају Д-1 карте.

Од 1 јуна ситуација у снабдевању млеком знатно се поправила, чему је допринела, као што смо већ навели, Уредба о обавезном откупу млека. Сада у Београду већ стиже 60.000 до 70.000 ли-

тара млека дневно. Предвиђа се да ће током наредних месеци ова цифра порастати и на 100.000 литара, тако да ће се већ у најскорије време објавити пријављивања потрошача Д-3 категорије.

Београђани, вероватно, не знају са колико се тешкоћа бори Градско млекарство да би они имали свакога јутра свеже и добро млеко. Из 400 места скупља се, или у рејонске млекарнице или у Градско млекарство, млеко за Београд. На терену постоје рејонске млекарнице у које се млеко из околних села довози камионима рано ујутру. Ту се прво изврши пастеризација млека, тј. кува се на 85 до 90 степени топлоте, да би се отстраниле све бактерије које се, евентуално, налазе у млеку. После пастеризације млеко се сипа у канте и камионима или возом (зависи од удаљености и стања путева), транспортује за Београд. У сваком октавном срезу има 1-2

рејонске млекарнице у којима се врши пастеризација млека. Поред млекарнице где се врши пастеризација постоје и раскладне станице, где се млеко одмах после муже хлади.

Млеко пастеризовано у рејонским млекарницама и раскладено у раскладним станицама долази у Градско млекарство, где се врши испитивање његове масноће и киселине. У случају да се појави више киселине него што треба, изврши се поново пастеризација, јер се на тај начин млеко сачува од квара. У два сата ноћу млеко је већ разасуто у канте и потпуно спремно за разоношење по млекарницама. Рејонска предузећа врше разоношење, да би Градско млекарство могло у потпуности да се посвети откупу, пастеризацији и испитивању квалитета млека.

Велике тешкоће у расподели млека стварају рејонска предузећа због тога што не скупљају на

време канте, и не достављају их Градском предузећу. Обично дневно остаје 1.800 до 2.000 канти прикупљених, што у мношве отежава правилну расподелу млека. Исто тако, и нека предузећа која добијају млеко за своје чланове, не враћају на време канте и чак их употребљавају у друге сврхе. Предузеће „Комтрап“ дозвољено је у кантама за млеко масноће. Поједина рејонска предузећа за воће и поврће стављала су у канте пекмез, разно воће, као и поврће. Овакав поступак са кантама изазива и неправилан рад камиона, који морају 2-3 сата да чекају, да би се сакупило довољно број канти. Панчевачки Рит, на пример, не враћа канте, већ их употребљава за преношење јела. Дешава се, исто тако, да се канте враћају удубљене или сасвим пробушене. Наравно, да такве канте више нису за употребу, док се не изврши оправка.

Поред ових узрока који изазивају квар млека, дешава се да рејонска предузећа не обраћају довољно пажње на то да не захватају истим судом и јогурт и млеко. Довољно је да само једна кап јогурта крене у млеко, па да се оно окисели.

Недостатак електро-мотора за покретање пастер-апарата у мношвоме омета правилну и брзу расподелу млека. Електро-мотори који су добијени из Мађарске на име репарације тако су лошег квалитета, да се свакога часа кваре и изискују сталне оправке.

Предузећа се безбројномера, узимају се у разматрање многи планови да би се грађанима што више побољшало снабдевање млеком. Сада се праве мали хладњаци у које може да стане око 100 литара млека, а које ће имати свака млекарница. На тај начин ће се млеко што дуже сачувати од квара. Хладњаци су тако направљени да се између две преградне ставља лед који стално одржава ниску температуру. Да се поклопац на млеку не би свакога часа отварао и оно захваћено судом, удешено се мале славице кроз које ће се млеко точити у боце и судове.

У Поверљивосту трговине и снабдевања ИОНО-а узет је у разматрање пројекат за разоношење млека по кућама. Стална брига народних власти за што боље снабдевање грађана огледа се у свим гранамa наше привреде. Градско млекарство претставља компликован и осетљив апарат. Да би Београђани добили своје следовање млека у просторијама Градског млекарства ради се без престанка. Три смене радника обављају свакодневно свој посао. Ту се, исто тако, производе и бутери, али не од палмаке скинуте са млека намењеног грађанима, већ са оног које је нарочито одређено за прављење бутера.

Живљи рад кућних савета допринеће израђивању правилног односа према народној имовини

Неоумњиво је да је рад кућних савета у станбеним зградама, за последњих шест месеци, како су станбени савети изабрани, знатно помогао народним властима. Урађено је доста на спречавање несавесног и немарног односа према зградама и станбенима, поштрено је чување, одржавање и оправљање просторија, а знатно кућни савети су помогли својим предлозима по разним питањима из области станбене службе.

Међутим, рад кућних савета није задовољајући у свим случајевима. Што се местимично осетила помоћ народних властима, може се приписати упорној и самоницијативном раду мањег броја ових савета. Што већи број ових савета, или што уопште није радно, то је неуспех, углавном, појединих поверених учлањених у ове савете, а ода и рејонских повереништава за станове, која нису повезивала рад, нису га покретала и организовала. Далеко би се потпунији успех показао да су резултати и искуства бољих кућних савета стално преносила на слабије и недовољно разрађене организације ове врсте.

Искуства и резултати доброг рада, као што је на пример рад кућног савета зграде у Југ Богдановој улици број 22-24, који се редовно састаје, претреса и решава проблеме своје зграде, који је извршио уређење и кречење степеништа и осталих заједничких просторија, оспособио вешерничку и набавио потребан инвентар за заједничку употребу, а једновремено води сталну бригу о реду и чистоћи у згради, нису пренеосени на таква кућни савет, као што је, на пример, кућни савет зграде у Дубровачкој улици број 13, тако да овај,

биће ефикасан и поправне само онда, ако на време дођу предлози кућних савета за њихово предузимање.

На састанцима са станарима, а у оквиру такмичења које је заказано између рејона, треба покренути и питање уређења дворашта и башта, као и питање оправке ограда, тамо где су оне оштећене. За ову акцију, која треба да буде спроведена од 11 до 17 овог месеца, кућни савети треба да мобилишу све станаре својих станбених зграда за оправку оштећених ограда, а уколико је то потребно, треба да траже и помоћ народних власти, обраћајући се служби за одржавање зграда у рејонским повереништвима за станове.

Реферанци за рад са кућним саветима у рејонским повереништвима за станове треба одмах да одрже састанке са блоквонским руководиоцима кућних савета, који раде у секцији за помоћ народним властима у основним фронтвонским организацијама и да обезбеде како руковођство над радом кућних савета, како по питању ове акције, тако и по свим питањима из делокруга рада кућних савета.

Треба знати да добро проучавање Одлуке о кућним саветима и кућном реду у станбеним зградама, њихово спровођење у живот и упорна борба за њихову правилну примену, значи израђивање правилног односа према народној имовини, у овом случају према зградама и станбенима.

Д. П.

Пани устанка у Србији. Како мало о њима могу рећи, о њиховој животној и снази, о покрету народа што је плавило целу земљу, и све незадрживије подривао бедне окупатора, како мало могу рећи непомичне слике, немо оружје у витринама Војног музеја, мирне заставе избледеле у вихору офанзива.

Па ипак, су то исеци дана када је борба налазила одмор само у смрти. Када се кроз њу болно рађао нови, истински, дом радиног човека, ново друштво, нова држава. Зато пуце срца посетиоца дубоким осећањем поноса и поштовања, зато га нагоне да тихо ступа крај ликова народних хероја што га потсећају, неизреченим речима, као завет на тежаче за које су знали да дају највише што човек може дати.

Друг Тито у дане борбе, у дане устанка, са партизанском капош и звездом. Озбиљан, миран и сталожан. Врло проиницијивог и врло усредсређеног погледа. Ка једном циљу, само ка једном, у који цео народ гледа, за којим тежи. За слободу, за бољи живот у земљи и бољег уређења здравље животне средине. Када је тамо пошао, са народом од кога је нераздвојив, нико му није могао стати на сигуран пут.

Стева Филиповић, електричарски радник из Ваљева, под вешалима. Сав је у тренутку смрти у уздицима песникама у усклицима, што се следио на фотографију са позивом на устанак — отеловљење пркоса и презира према онима што мисле да нега, да устанак, омчом могу саргати. Ви-

Из музеја Народноослободилачке борбе Успомене на прве борбе у Србији

део је у часу смрти победу за коју је испалио једну од првих пушака у првој акцији против окупатора у Србији, из заседе на друму Ваљево — Ужице. Победилац је он а не побеђени.

Крај првоборца су на правом месту речи заклетве: „Ми, народни партизани Југославије, латили смо се оружја за немилосрдну борбу против крволочног непријатеља који поробљава нашу земљу и истребљује наше народе. У име слободе и правде наших народа закљичемо се да ћемо дисциплиновано, упорно и неустрашиво се штедећи своју крв и животе водити борбу до потпуног пораза освајача и народних издајника“.

Заклетва се испуњавала. Са свих страна, у Србији, и у другим крајевима одзивало се све више бораца на проглас ЦК КПЈ. Устанак се ширио. На место једног палог ницала је стотина. Оклопни воз превртнут на бок као усмрћени препотопски горостас. Оклопно чудовиште које се не диже више није једино. Пруте су постале претеће. Грмље и јаруге и дрвешне, пријатељски закљони за своје, непријатељи су сваком туђинцу. Устанак се шири као погнута грмљавина из дубине земље, што постаје све јача.

Наше, устаничко оружје из 1941. Ту су пуштољи свих могућих врста и типова и модерни и, чак ваљда из турског доба, са дршком од сечећа и дугих и кратких цеви. Рђа је много појела, дрво је попуцало. Али и не треба више да служи те ветерански оружја. Одужили су свој дуг. Добро су служили народу у рукама које су их носиле.

Сетите се. Гле, на зиду, у витрини, куке, виле и мотике. Тако се ишло у рат против гвозденог валка што је хтео целу земљу да нам смрви. Кука се показала јача. Знала је да прибави топове. Пушке у витринама, многе носе оживље. Свих марки, из свих могућих фабрика. Једна је све изабарена са љубављу и уметничком вештином.

Сетите се. У дане устанка топ је био сан партизана. Искрзани бајонети, ручне бомбе, налик на тегове, ни њих није било доста. Устајала је Србија. Терор је још више збијао редове бораца. На место једног палог ступала је стотина. Прве пушке чуле су се у шумама, у гудурама, усред градова опасаних бомбама жидом. Усамљеним пуцањима одзивало се све више пушака — вешника слободе. Партија је звала. Домовина се из сна будила.

Наше, устаничко оружје из 1941. Ту су пуштољи свих могућих врста и типова и модерни и, чак ваљда из турског доба, са дршком од сечећа и дугих и кратких цеви. Рђа је много појела, дрво је попуцало. Али и не треба више да служи те ветерански оружја. Одужили су свој дуг. Добро су служили народу у рукама које су их носиле.

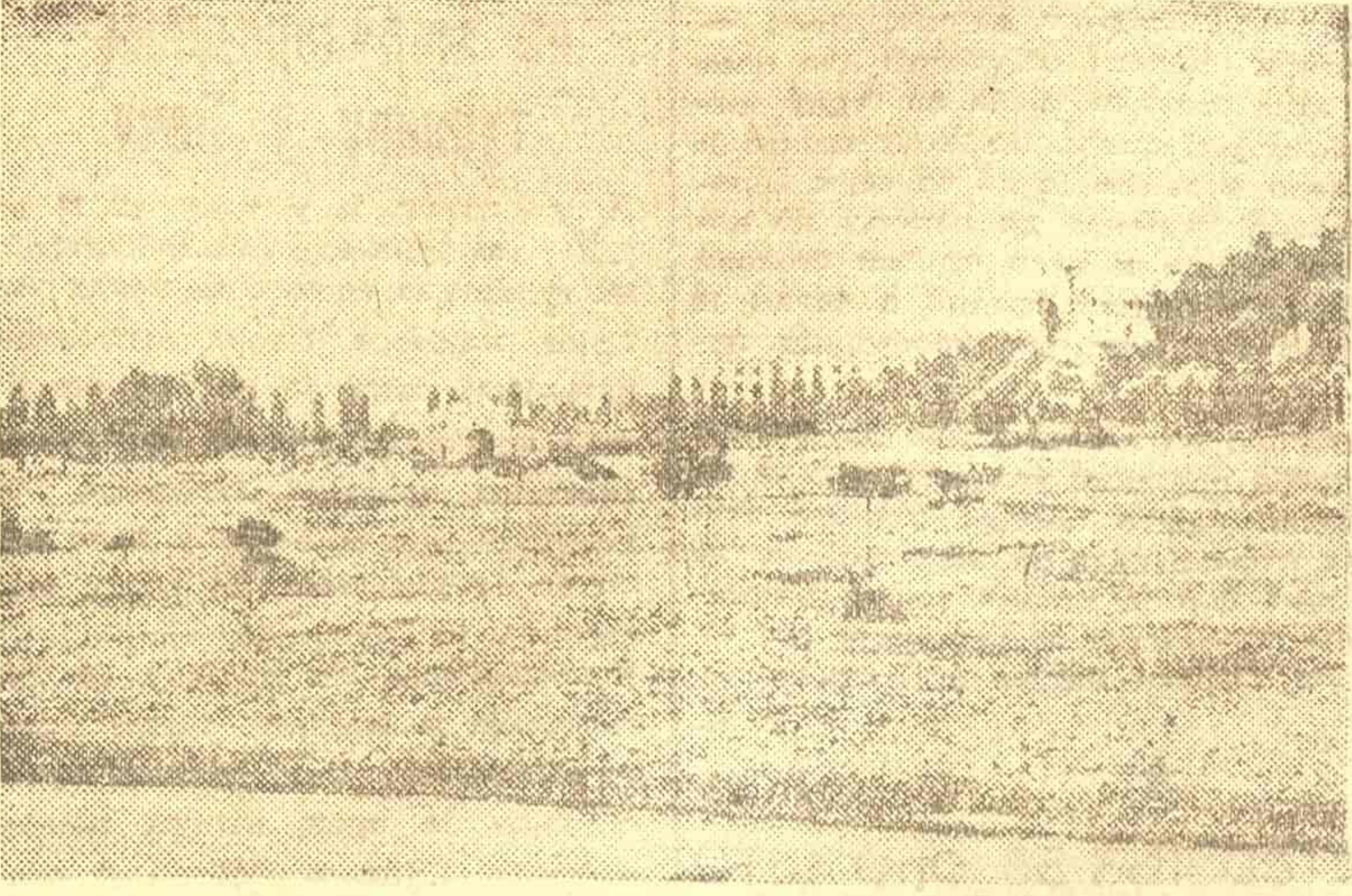
Сетите се. Гле, на зиду, у витрини, куке, виле и мотике. Тако се ишло у рат против гвозденог валка што је хтео целу земљу да нам смрви. Кука се показала јача. Знала је да прибави топове. Пушке у витринама, многе носе оживље. Свих марки, из свих могућих фабрика. Једна је све изабарена са љубављу и уметничком вештином.

Сетите се. У дане устанка топ је био сан партизана. Искрзани бајонети, ручне бомбе, налик на тегове, ни њих није било доста. Устајала је Србија. Терор је још више збијао редове бораца. На место једног палог ступала је стотина. Прве пушке чуле су се у шумама, у гудурама, усред градова опасаних бомбама жидом. Усамљеним пуцањима одзивало се све више пушака — вешника слободе. Партија је звала. Домовина се из сна будила.

Пиво Караматијевић: БОРАЦ ДРУГЕ ПРОЛЕТЕРСКЕ БРИГАДЕ

Уређење новог парка у Доњем граду

Терен испод Калемегдана који ће се преуредити у велики парк

Пространо земљиште у Доњем граду пружа се скоро од падини Калемегдана испод „Победника“, па испод цркве Ружнице и даље до капље Евгенија Савојског све до првих зграда преко пута Завода за војну одећу. Цео овај терен је до сада био уопште неуређен, обрастао је у коров, са ретким дрвећем, са мистичним заостацима рушевина, пружао је неугледну слику испод самог лепо уређеног Калемегдана.

Ове године почиње цео овај простор да се преуреди и потпуно обнови парк, који ће украсити заштитени део Доњег града. Већ идуще године то ће бити привлачно место за многе Београђане.

Цело земљиште претставља веома идеалан терен за парк и има укупно 11,5 хектара. Нови парк ће бити врло лепо уређен. Предвиђено је да паралелно са којом иде асеја са великим дрворедом од по четири реда дрвећа углавном костена и платана. Ову алеју седи ће једна унакрсна, која ће такође имати дрворед од по четири реда дрвећа. По целом парку неће бити никаквих објеката. При распореду васада водиле се рачуна да цео парк пружа што лепшу и хармоничнију слику када се гледа са Калемегдана. Осим дрвореда биће васађени травњаци и цвеће.

Објекти од историског значаја биће сачувани и поправљени, а остале рушевине неких зграда већ се уклањају. Капље Евгенија Савојског неће бити рушена пошто претставља историски споменик из прошлости.

Преклопавање целог овог терена и све остале радове сађења дрвореда, постављање живе оградње и остало извршиће се добровољним радном снагом чланова Народног фронта. Уређење парка претставља највећу обавезу Народног фронта у Првом рејону и биће велики допринос Фронта уређивању и уређивању града. Радне бригаде из Првог рејона су већ пре неколико недеља почеле основне радове на овом земљишту и то углавном на простору испод цркве Ружнице.

На радовима су постигнули до сада добре резултате а квалитет је у потпуности задовољно стручњаке. У јуни месецу је на преклопавању овог терена учествовало преко 3200 грађана који су дали око 10.000 добровољних часова. Сада су за кратко време обустављени радови због чишћења терена од заосталих грађага.

Предвиђа се да се основни радови на овом парку заврше до краја године. До октобра ће се обављати груби радови на преклопавању и нивелирању, а сађење великих садница за дрвореде обавиће се у месецу новембру.

Идуще године, у пролеће, цео терен у Доњем граду већ ће бити потпуно нови парк који ће моћи да прими велики број људи на одмор.

Нове књиге

Владимир Илић Лењин: О праву нација на самоопредељење, издање „Култура“ 1949 год., штампано ћирилицом и латиницом, стр. 69, цена 6 динара.
М. Сејерс—А. Е. Кан: Тајни рат против Совјетске Русије, издање „30 дана“, штампано ћирилицом, стр. 446, цена 40 динара.
„Тридесет дана“ за јуни 1949 год., издање „Борба“, ћирилицом и латиницом, страна 95, цена 14 динара.

Велики број београдске деце већ се налази у летовалиштима

Последњих дана је Београд био у знаку испраћаја деце и омладине у многабројна летовалишта, од којих највећи број организује Извршни одбор Народног одбора Београда. Кроз град су пролазиле веселе поворке са песмом и жагором, а дуге композиције, једна за другом, односиле су нашу градску децу, из асфалта и малобројних паркова, на ваздух, у природу и зеленило, на окрепљење и јачање. Било је испраћаја, пионерских поздрава, махања са прозора. Објавана су писма и испоручивани поздравни.

Ове је године организација летовања београдске деце и омладине постављена на нову основу.

Нарочито је учињен преокрет у раду путем реорганизовања летовалишта, што ће рећи да су београдски рејони добили своје срезове, у оквиру којих се отварају летовалишта. Ово решење ће донети своје резултате не само у погледу лакше организације овогодишњих летовања, већ ће се народне власти појединих београдских рејона чвршће повезати са средњим и месним властима у сарадњи и са другима трудницама, на њих се тако остварити тежња сарадње, што ће знатно користити уређењу летовалишта и квалитету исхране у току следеће и даљих година.

Од првог до петог овог месеца из Београда је отишло 23.500 деце у око 13 транспорта, само

иницијативом Извршног одбора Народног одбора Београда. Приликом одабирања деце за летовалишта, комисије састављене од школских управа и чланица АФЖ, руководиле су се, као најважнијим моментом, здравственом угрожености деце. Други је услов била материјална угроженост, а посебно се најжаље поклањала одашћењу деце ударника, новатора, рационализатора, инвалида, борна као и других трудницама заслужних за нашу социјалистичку изградњу.

Деца Првог рејона отишла су у Станице, Мионичу, Рабрину и Доњу Топлицу. Деца Другог рејона послана су у Бранковину, Ариље, Латвице и Причевиће. Деца Трећег рејона

на сменена су у летовалишта у Стојнику, Оршању, Јарменовцима, Тополу и Кошљарима. Деца Четвртог рејона послана су у Ивањицу, Прилике, Жељевцу и Глумач. Деца Петога рејона налазе се у Трнави, Горњој Жељевци, Лозници, Пријевору, Слатини и Потлећу. Деца Шестог рејона смештена су у летовалишта у Станицицима, Медвећи, Богдану и Михајловцу. Деца Седмог рејона отишла су у Ослабиће, Каменицу и Череву, а деца Семзана имају летовалишта у Велучима, Милутовцу и два летовалишта у Омашици.

Поред деце из основне школе, гимназија и поред омладине која ће касније ићи на аплије, као и она која се враћа са радова, у летовалишта је послано око 4000 ученика у привреди. Они су отишли у Биску, Крањ, Криву Реку, Умаре, Коларе, Водан, Врбовац и Боговађу.

У летовалиштима деца ће остати 28 до 29 дана, а предвиђено се две, недеље и три смене. Свако ће дете имати свој посебан кревет са потребном постељином и ћебадима, постојаће изоловане собе за оболеле и амбуланте, а о летовалиштима и деци у њима стараће се, поред омладинског пионерског руководства, лекар, здравствена сестра, управник и техничко особље. Читав тај замашан апарат људи мобилисан је преко Фронта, АФЖ и Омладине, као и преко Просветног одељења и Повереништва здравља.

КАКО СЕ КАЖЕ КАКО СЕ ПИШЕ

Заменице, бројеви, енклитичне речи и сложењачки изрази

- Куцате ли добро на машини?
- упитао је шеф нову дактилографкињу?
- Куцам!
- Седите, да видим!
- И шеф поче да диктира један мало необичан текст. Дактилографкиња, кад је било готово, подигнула је своје крупне очи са извијених трапацама и упитала:
- Извините, друже шефе, али шта је ово?
- То је, казао је он, мања вежба за писање заменица, бројева, енклитичних речи, сложеначких израза. Да видим како сте то откуцали.
- Ево! — казала је збуњена девојка.

На њеној хартији писало је ово: „Гдекоја дактилографкиња мисли да се може писати без знања правописна. Ти диктаци испадјају онда које како. Јер, и она која зна по најбоље правопис мора по кашто да се замисли да не би направила неку по већу грешку. Загледајући у правописне речник, она ће мало помало научити, ако буде памтила, а ако не памти, она ће увек по мало тачно да пише, по мало да греша. Може се, истина, по кад — кад грешити и где — где у тексту направити грешка, али ако се увек мисли: не треба да упамтим данас, упамтићу те сутра дан. — никада се неће научити. Девојка која прима четирнаестнаесет месечно треба да се потруди да не прави свом шефу дво-губи посао, па да он мора два пут да се мучи око неког писма: једанпут да диктира, једанпут да исправља.“

Видели смо често дактилографкиње којесе биле брзе, али погрешно састављале и растављале речи. Да ли им онда вреди та брзина? Моћиће да се журе колико хоће, стћиће пре до отказа него до повишице. Знат' буде ли учити, научит ће. То, бог ме, није лако, али се на последку може постићи да се у главном све научи, по готову ако се вредно ради, јер то није бог зна каква мудрост. Нажалост, има много невештог света, као, например, што сам ја имао две чиновнице — једна је била из Соко Бање, а друга из Вања Луко — па раде и преподне и послеподне, а све што ураде неваља!“

Шеф је неко време разгледао тај састав, вргео главом, подмлатчио нешто и најзад казао кандидаткињи:

— Другарице, будите тако љубазни да дођете кроз недељу дана. Нама је необично потребна дактилографкиња, али овде има много грешака. Можда ћете научити да пишете боље. У сваком случају говорићемо кроз осам дана о тим грешкама. Опет тачно у петак.

- Како у петак? Данас је петак! Откуд је то онда осам дана? То је ваљда седма?
- Е, говорићемо, и о томе...

Завршена је школска година

После једногодишњег озбиљног и напорног рада и ученика и наставника, који се у јуни манифестовали даноноћним полагањем матурских испита, завршена је и ова школска година. На завршним школским свечаностима изнети су резултати тога рада кроз школске изложбе, које су дивно показале карактер школе у социјализму и приказана је сва озбиљност остваривања јединства теорије и праксе.

Овогодишњи матурски испити били су бољи од оних у прошлој години, и по успеху ђака и по њиховој зрелости. Наше народне власти су са великим интересовањем пратиле рад и успех наших школа, што показује и чињеница да су члан Политбироа ЦК КПЈ друг Ђилас и више чланова ЦК КП Југославије присуствовали матурским испитима у београдским гимназијама.

Од укупног броја ученика 71 од сто је завршило успешно разред, 20 од сто ће у августу полагати поправне испите, док 8 од сто понавља разред. Од пријављених ученика на ниски течајни испит 80,5 од сто је успешно положило, 1,56 од сто је одбијено на годишњу дана, а остали ће полагати поправне испите у септембру. На вишем течајном испити положило је успешно 81,20 од сто од пријављеног броја а 1,11 од сто одбијено на годишњу дана. Док ће остали полагати поправни испит у септембру. Резултати које су показале наше школе током ове године, врло су добри. То се нарочито огледа у томе што је 15 од сто ученика положило разред са одличним успехом, а 25 од сто са врло добрим, као и у резултатима које су ученици показали на ниским и вишим течајним испитима.

Прошла је још једна школска година у којој су и ученици, и наставници, и ученички родитељи, стекли драгоцену искуства. Та су искуства општена на крају школске године на седницама наставничког савета и на конференцијама Народне омладине по школама. Она ће бити основ на коме ће се почети са радом у идущој школској години. И овогодишње искуство је показало да није довољно почети са радом на два до три месеца пред крај године. Наставници и организација Народне омладине сложени су се да свим ученицима, који из објективних разлога не могу самостално да постигну успех, помогну у савлађивању градива. Међутим, они други, који преко целе године не раде ништа и имају велики број слабих оцена, мораће на крају године да одговарају на питања из целог предмета.

Овогодишње искуство је још једном показало да је наставник одлучан фактор у настави. Јасно се то испољавало и на матурским испитима. Код доброг наставника, који научно излаже свој предмет и добро познаје методiku рада и који изграђује самосталност код ученика, ученици су самостално и документовано одговарали предмету, а код наставника супротног типа, тешко је било и од одлучних ученика добити зрео одговор. Исто тако, где је постојала чврста и пуна сарадња наставника и ученика (синдикалне подружнице и организације НО), није било тешкоћа у раду, и успех је био бољи. А тамо где те везе није било остало је нерешених питања и спорова, на чак и отворених неспоразума. И, наравно, ту није било ни добрих резултата.

Онај колектив, који је схватио да пуног успеха не може бити без чврсте везе са ученичким родитељима и који је ту везу остварио преко разних форми рада био је у могућности да све задатке правилно обави и да многи правилније васпитава ученике.

Питању идејности у настави и борби против мистификација, што је постављено на Петом конгресу КПЈ, поклоњена је извесна пажња, али још увек недовољна. На састанцима синдикалних подружница наставника, при изради материјала са Петог конгреса, није се запознато масовно учешће у дискусији, што је доказ да се није много индивидуално радило. Иако је организација НО

сачувала јединство својих редова, није било довољно осветљавања клеветничке кампање Информбироа и борбе наше Партије за чистоту марксизма-лењинизма, ни кроз предавања организована од организација НО, ни са катедре, кроз наставу. Овај недостатак мора се у наредној години избећи.

Поред свих недостатака који су и резултат објективних услова у овој години, beleже се велики успеси по нашим школама.

По завршеној школској години ученици имају скоро три месеца одмора. Пионери, као и извесан број омладинца, провешће десет дана на радним акцијама и тиме

помоћи изградњу социјализма у нашој земљи. Остатак времена провешће у одмору. Народне власти су организовале летовања хиљадама пионира у планинама и на мору. За ово време школске зграде ће се окречити и довести у исправно стање. До почетка школске године дужност је наших ученика да повремено обнављају пређено градиво, проучавају говоре наших руководилаца, читају литературу и на летовалиштима и радним акцијама развијају културно-просветни рад, да стално стижу квалитете Титовог младог нараштаја, који је спреман да пружи све од себе за бољу будућност наше социјалистичке отаџбине.

Крај школске године ученика у привреди обележен је добрим резултатима

Завршена је школска година у средњим и стручним школама. Може се рећи да је у свим школама забележен добар успех и лепи резултати што је усправи и одраз остварења задатака Петоводлашњег плана.

Ако бацимо поглед на статистичке податке из 1945 године видећемо да је тада било у Београду свега шест стручних школа са 2.652 ђака, док их крајем ове школске године има 51 са 7.276 ученика.

Тај велики развој стручног школства произишао је као резултат брине и свесрдности нашег руководства и Партије за подизање младих кадрова у нашој привреди, стручним образовањем и социјалистичким васпитањем. Захваљујући покртованости наставника и њиховој сталној вези са руководством омладинских организација, забележен је добар и задовољавајући успех. Од укупног броја ученика школску годину завршило је одличним и врло добрим 36,80%, добрим 34%, док понављају разред свега 3% ученика.

У своме раду стручне школе наилазиле су на много потешкоће. Највеће неприлике стварао је недостатак школских простора: јако је било тежко изводити редовна настава. Услед тога, наставнички колективи и омладинске организације нису могли, путем ванредних часова и кружока, да пруже довољну помоћ ученицима. То удубљивање знања било је нужно, неопходно и потребно, јер су многи ђаци дошли на стручно образовање без завршене или пак са завршеном основном школом, враћајући се после дугог прекида поново у школске клупе. Због тога је било потребно проверити, обновити

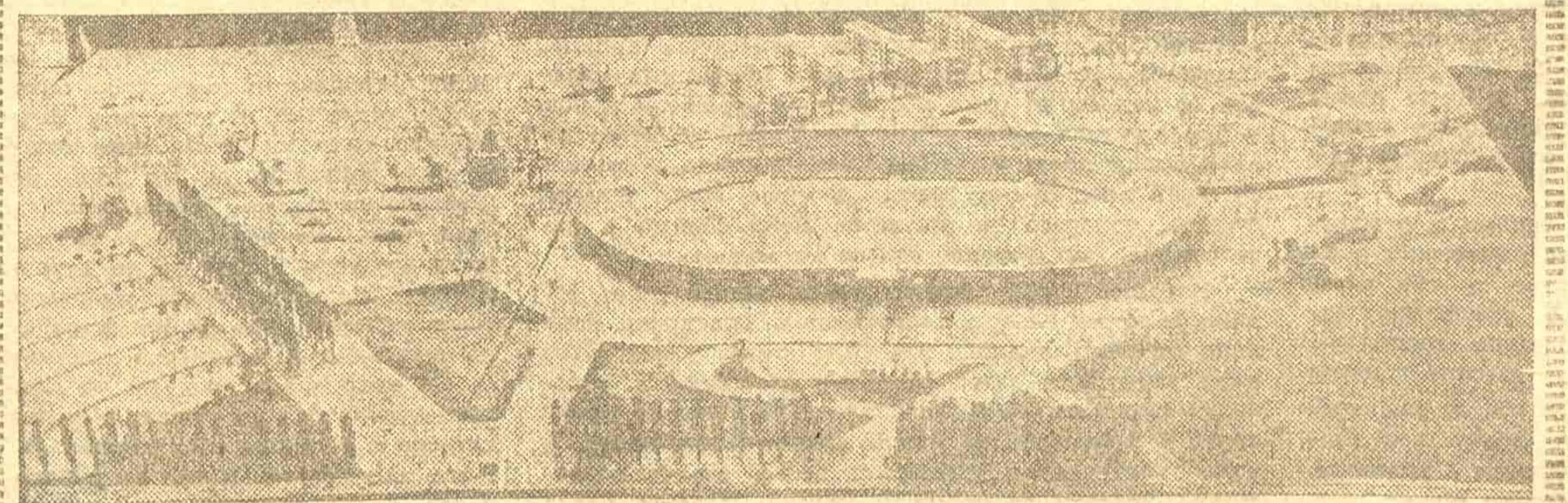
и догнати њихово знање. Велика сметња у раду стручних школа био је недостатак учбеника за предмете општег и стручног образовања. То је одузимало много драгоценог времена, јер доста новенаја рупка, ови млади ученици, није могла да пружи и безвредно предавање наставника, у својим свескама. Због тога је за идущу школску годину већ сада предвиђено штампање потребних учбеника.

Школе су оскудевале у најважнијим уџбеницима и другим наставним средствима, а нарочито у разним техничким апаратурама. Поједине школе нису имале ни географске карте. Наставници и сарадници са добрим свескама успели су да, у неким школама, набављају најпотребније привремене географске карте. Министарство рада Народне Републике Србије доделило је стручним школама извесну количину развој школског материјала, а захваљујући поједицима, предузећима и индустријским центрима, школе су добиле најважније потребне техничке апаратуре.

Из различитих разлога, оправданих и неоправданих, велики проценат ученика изостајао је од редовне наставе што је чинило много потешкоћа у равномерној извођењу предавања.

Поред ових тешкоћа, стручне школе ученика у привреди, излазиле су и на друге препреке у свом раду. Али наставници трудили су се свим силама да откопају све сметње правилном организацијом наставе, преданошћу у раду, усавршавањем метода и система наставе. По многим школама одржавана су предавања из педагошке, да би се припремили и хонорарни наставници упознали са методом и системом наставе.

Београдске слике

Грађани Београда могу да виде у изложбама многе макете великих градних планова нашег главног града. На слици макета стадиона ЦДЈА изложбама на Терзацијама. Велики део радова на стадиону је завршен

ПОВОДОМ ДОПИСА: „САМОВОЉА ЈЕДНОГ СЛУЖБЕНИКА“

Поводом писма уредништву које смо објавили 17 јуна ове године под насловом: „Самовоља једног службеника за снабдевање“, добили смо од Извршног одбора Народног одбора Земунa следећи одговор:

„Продавница број 18 Београдског гвожђарског предузећа у Земуну примила је, у циљу продаје, крајем месеца маја ове године, 29 комада плеханих корита за децу. Диспозиција додељеног контингента, са упутством о начину расподеле, примљена је у Повереништву трговине и снабдевања Извршног одбора НО Земунa 1 јуна ове године, а одговорни службеник у управи за снабдевање упознат је са овом диспозицијом 2 јуна. Тако се са издавањем одобрења за куповину децених корита почело 2 јуна, после десет часова пре подне, и тога је дана издато шест одобрења. Следећег дана издато је 22 одобрења, а 4 јуна једно.

Према томе, сасвим је оправдано и разумљиво незадовољство другарице Ј. О., која је допис написала јер је она могла да добије одобрење за куповину корита већ 2 јуна, да није било неекспедитивности и површности у раду Повереништва трговине и снабдевања, а и самог службеника, јер је он могао да буде упознат са диспозицијом истога дана, када је она стигла у Повереништво. Није могло бити установљено да је другарица...

на Ј. О. долазила и 3 јуна и да јој је тога дана речено како није стигла диспозиција, пошто су тога дана, од почетка радног времена, издавана одобрења грађанима, на би нетачност изговора „није примљена диспозиција“ и сама другарица Ј. О. могла одмах да установи. Није установљена самовоља и протекција једног службеника, али је установљена неекспедитивност и површност, која ће се убудуће отклањати.

У вези са расподелом ових корита извршена је провера продаје и 160 децених плеханих корита, која је вршена у месецу фебруару 1949 године, преко продавнице „Земунског магацина“ број 2, у Змај Јовићкој улици у Земуну, па је установљено да је у продајног одељења овога магацина Петар Прерадовић, бивши трговац, први подигао леће корито у овој продавници на К-карту Милоша Видицког, бившег трговца, а исто тако да је сутрадан жена Петра Прерадовића подигла још два децених плеханих корита на К-карте, ма да Петар Прерадовић и његова жена немају деце испод 15 година. Према исказу трговачког помоћника Маре Ђукић Прерадовић је из овог истог контингента подигао и четврто корито.“

Крста КРСТИЋ
Потпредседник Извршног одбора Народног одбора Земунa

★★★

Могућности има — избора нема

Пре извесног времена почело се је у друштвеном објекту „Велебит“ са спремањем два јела за ручак. Ту новину поздравили су с радошћу сви њени абоненти. Могућношћу избора јела нестал је психозе „казана“ где нема избора, него се једе оно што се добије.

Ово разумљиво одушевљење нестало је већ другог дана по увођењу ове новине, јер се показало да и при два јела избора нема. Наиме, како при избору, због разних укуса, за једним столом често морају да се доносе по два различита јела, то се сервисиранима, или неком другом, није допао, те је тај проблем „решен“ без по муке. Сада се сервира око два сата када чиновници долазе на ручак скоро увек (сем недеље), једно јело док га има а затим се прелазе на друго, без обзира на протесте обонемата. Можда је то и због тога што се једно јело кува у знатно већој количини од другог.

Ако је већ управа ресторана решила да задовољи захтеве абонената и спрема два јела, онда је неразумљиво зашто се тај избор на овај начин онемогућава. Можда је тешко сервисирати два јела за једним столом? Али и то би се дало решити тиме што би се за једним редом столова сервисирало једно

Жарковачко сандуче

Село Жарково са својим насељем Беле Воде има око 800 становника и има пошту која се налази на врх села, а то је удаљено од насеља око километар и по. За цело село и насеље, које је неухорено него раштркано, постоји само једно поштанско сандуче које се налази на самој поштанској згради.

Поред становника Жаркова и Белих Вода ту је и Управа стручних курсева са неких 500 курсиста, градилиште и кречане Грађевинског предузећа „Рад“ са 300 радника, две фронтонске бригаде које раде на каменолому и Водовод Беле Воде. Ово се насеље свакодневно проширује, а Жарково има само једно једино поштанско сандуче.

Могао би утравник поште у Жаркову да се позабави тим питањем.

Ловро Лончарић

Већ пред петнаест година бијаше кроз Турњан пројектирана железничка пруга, која је имала повезати Словенију и хрватске плаватике крајеве с морем. Стизале комисије за комисијама, и напостојали мјерници скупљати раднице, који су по шумама, сјењокосама, странима, драпама, потоцима и њивама забјали мјерничке штапове, како означити господа теодолитом. Након петмјесечног рада, којим је управљао неки изабраник Рус — предвидјевши с турњанског бригега велики ланчани мост преко куле, један од највећих у Европи, а за цијело и с најмонотоннијим изгледом — изашла Контролна комисија, која одобрив тај план као најрационалнији. Преко многих кућа прескочила оловка на нацрту, многе селачке куће, ливаде и шуме означене су за откуп, па се народ порадовао добру и навршило много зла себи и сусједима замјетнувши судоче парбе за међаше. Многи радници, оставши након завршене мјерења без посла, тешко се враћали орању и копању, навикли на сланину и вино. Гостињачари замислили су да купити земљиште, да премјесте крчму ближе к пројектираној прузи, а особито к постаји. На крају се завалила села ради теретних и путничких постаја, па одлазиле депутације у министарство, које објављивале нове комисије. — Та би жељезница требала постајивати као трамвај, да буде свима удовољено! одговарао је шеф жељезничког равнаства у Загребу на све моћне интервенције што га усталом стајало положаја.

Трајало то настављају пуни три године, и у међувремену појавиле се нове безбројне комисије и нови мјерници, изводећи коректуре, које су све више објављивале куће, стаје и друге рушевине, након повјерљивих посета појединих господара, жељених богата откупа. Уто настале током пет година жуљиве политичке борбе, и сви кортежи искористили пројектирану пругу као најбољу мету, па стали надоватати водоводе, електричне Централне, телефоне, и тако вјерно приказивати путњаву локомотиве кроз турњанску жулу

Непознати ред возиње

Двапут дневно саобраћа аутобус за градску економију у Панчевачком Риту. То се, међутим, зна отприлике и нико живи у Београду не уме да каже у које време полази аутобус. Поласна станица је на углу Славије и Светосавске улице где не стоји никаква табла, никакво обележје да ту икада стаје аутобус, а најмање кад полази. Рашиптао сам се код аутобуске станице, али тамо нису знали како саобраћају аутобуси „градског значаја.“ Нисам знао више кога бих могао у Београду да питам јер нико није умео да ми каже тачно време поласка аутобуса.

Мислим да је неправољно да аутобуска станица „Ласта“ не зна време поласка и доласка свих аутобуса који долазе на територију Београда. Човек треба у најмању руку да има срећу па да дозна кад полази аутобус за Панчевачки Рит. Делити аутобусе на републичко и градско смешно је. То би било то же могуће ако се тролејуска станица стави на десетину метара лево, на крају сквекера, где је и иначе много погодније место за чекање, јер је асфалт сквекера широк.

М. М.

Кликери

У Недељи борбе против туберкулозе могли сте гледати у Београду у многим улицама како деца играју кликере. Ни родитељи ни учитељи нису се сетили да поуче децу да је то најнездравија игра. Кликери су стално по улици где се пљује, где има и других нечистоћа. Кликер је равац заражењу. И у борби против туберкулозе сваки родитељ и сваки учитељ треба да каже детету да је кликер опасан.

З. Борисављевић

Скупоцени чунак

На углу Маршала Толбуџина и Ивана Милутиновића, налази се продавница Четврте рејонске задруге. Ту се један чунак од 90 см продаје по 373 динара.

Затудила сам се што је овако висока цена, јер чунакови нису раскош, већ прека потреба свакога грађанина који има штедњак или пену.

Мислим да би се могла некако снижити цена тим артикулма који су што и насупрви хлеб.

Мира Марковић

Пред годишњи одмор

Узалуд бирате, нема ниј едног са исправном бравом

Железничка пруга

(Одломак започетог романа)

и све околишње планине предјеле, да су изборници јасно видјели господина говорника, како се с њима вози њиховим долинама и шумама, док грме котачи, трескају вагонска стакла, звони вртоглави тваодени мост преко Куле и звиздуће локомотиве. — Турњан! Турњан! Се-ве-рин! Племенитан! Мочиле! Вучник! извикљују кондуктери. Свима ударају сузе на очи и пшуге откуне хиљадарке у рукама. Свако село постаје грађињем, а петролејке одлазе на смеће, руше се старе цистерне за кишницу, поља наплавују водоводним пипама.

Кортежи објављују сваком сиромасу откупнину и сваком забитном сеопету постајилу „макар од пола мјевуге“, без обзира на то што би се по њиховим обећањима пруга вртјела пола дана на једном мјесту, описујући саме осмице, какве не стоје ни на Семерињу газели куће, појатке и сјенке као да јој то једина сврха, и постајилуји пред свацијим вратима попут крнарних или сјемерових колица. Откупнине се ромљале, трошкови пројекције нарастали, и кад би те суме побацили у турњански понор — изјављивали међу собом стручњаци — могао би влак проћи преко њега без икаквог моста. Кортежи су тиме продубили народ: несташе кавге између сусједа, разарале се превирке међу селима и насеобинама, јер бијаше свима удовољено.

Изборне борбе минуле након пуних десет година, и пруга бијаше забрављена. Трасирски клинкови савиљали, знакове изапарале кне, и све узбуњене утоњуло у стари прављеки пешачки и коловозни мир. Помало стале искривати шале на рачун пруге и примједбе на рачун лакохих парбењака, а како је тај народ духовит и весело, уз се добролушно хватати за труху у хохоту. Сложио некто и пјесмицу, што се могла пронаћи према мјесту

За боље услуживање грађана

У недељу увече после десет сати свраћило сам у ресторан „Табор“ који спада под надлежност Угоститељског предузећа Четвртог рејона. Пред овим рестораном налази се седам до осам столова за које свакоко треба да седну грађани и да буду услужени. Преготову пошто је вече било лепо и могло је да се седи напољу. Али келнер је рекао да напољу не може никог да служи и тако су сви столови испред ресторана остали празни а сваки је морао да уђе у загушљиву просторију пуњу дима.

Није потребно да наглашавам да нашим грађанима треба пружити угодност кад за то постоје услови. Зашто постоје уопште столови испред кафане када за њих грађани не могу да седну? Зар је толико тешко учинити грађанима пријатност и услужити их на два метра од кафане пињем и јелом?

Т. Б.

Више старана за оно што ураде чланови фронта

Обавољним радом чланова Фронта Четвртог рејона уређен је сквер код Београдског драмског позоришта и засејан травом, тако да је постао овекојење и украс за читав крај. Међутим, горд сквекера у Улици Саве Ковачевића, постављена је тролејуска станица са правца Калемегдан — Душановац — Школа Војислава Илића — Првени крст, па се, приликом чекања на трамвај и образовања редова, газми преко сквекера и уништава добровољни труд наших људи.

Било би неопходно да се ово избегне, а што је могуће ако се тролејуска станица стави на десетину метара лево, на крају сквекера, где је и иначе много погодније место за чекање, јер је асфалт сквекера широк.

Вранко Гудуновић

У интересу штедње

Недавно сам на Баллоновој пијаци видјела корпу телећих и јунских глава, са којих је скинуто месо. Запитала сам у месарици, пред којом је корона стајала, чему су намјене ове кости. Одговорено ми је:

- За бацање...
- Могу ли једну да узем, упитала сам.
- Узми, ако хоћеш, све, одговорено ми је.

И ја сам једну заиста узела, код које је разбала и од ње скувала велику количину добре и јаке супе за децу. Било је толико од те једне главе, да сам још два дана наливала јело са њом, појачавајући му на тај начин квалитет.

Сматрам да је бацање ових глава велико расипништво и да би се оне могле корисно употребити при кувању јела, нарочито у мензама и домовима, где се кува у великим судовима, па није неопходно главе разбјати. У сваком случају, боље је налити јело снажном супом него водом.

Ј. Д. М.

МАЛИ РЕЧНИК

ИГНОРИСАТИ
Ова реч буквално преведена на наш језик значи — не знати. Употребаља се у другом смислу и значи намерно не узимати нешто у обзир, намерно не желети да се зна о нечем.

ИНТЕГРИТЕТ
Пре неки дан јављено је да су грчки монархофашисти прекршили територијални интегритет Југославије. Интегритет значи неповредљивост.

Успех Пуца и Рабара на међународном турниру у Бечу

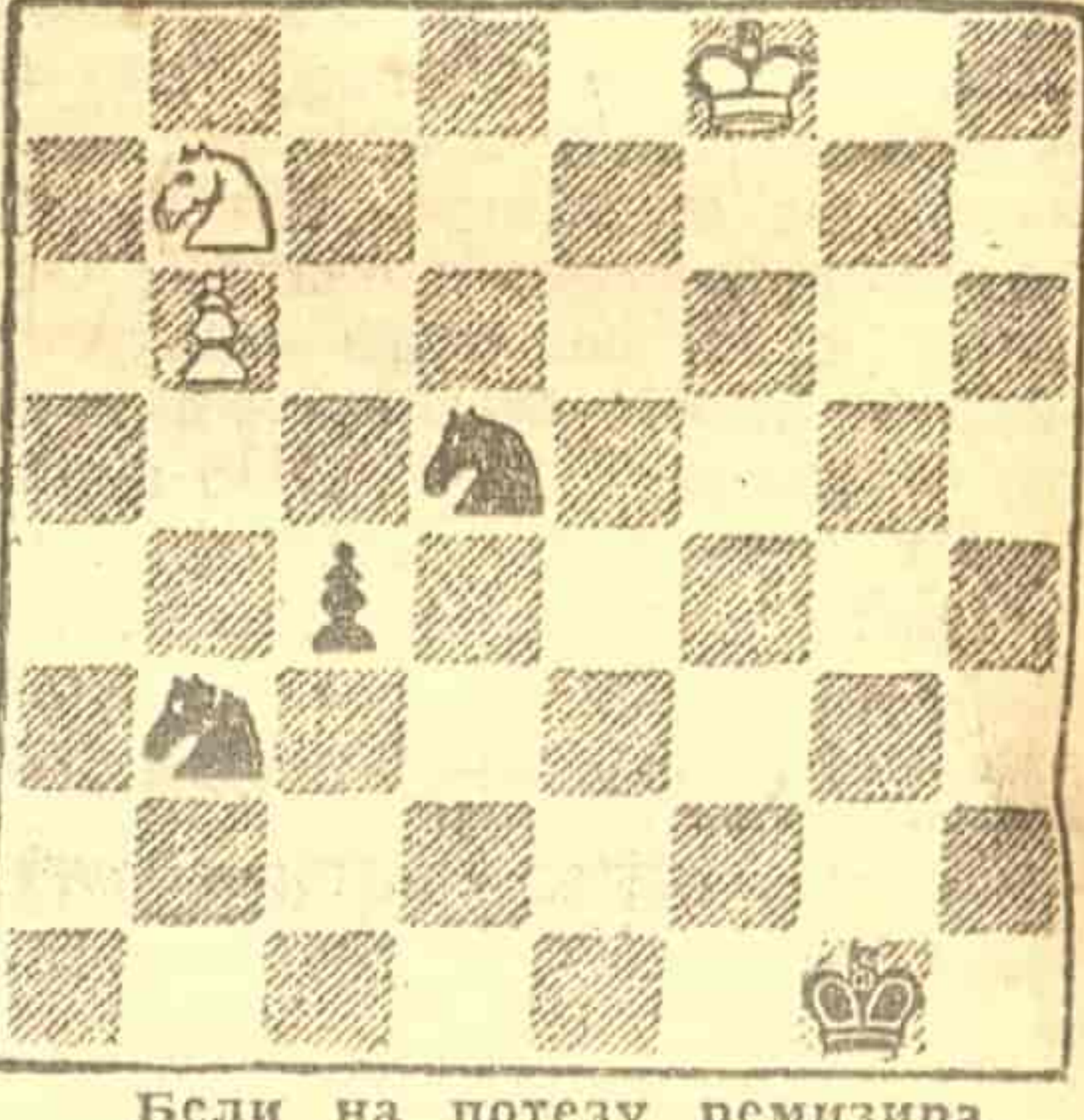
У Бечу је у току од 18 до 25 јуна одржан међународни турнир за спомен на некад чувеног мајстора Карла Шлехтера (1874—1918), који је 1910 године играо нерешени меч са тадашњим светским праваком Ласкером. На међународном турниру у Бечу било је 14 учесника од којих историја из Аустрије, тројица из Чехословачке, по двојица из Југославије и Италије, затим један из Мађарске. Овај турнир представљао је први наступ наших мајстора Пуца и Рабара у овим такмичењима у иностранству. Резултат који су постигли је заиста леп успех. Пуц је освојио прво и друго место у друштву са чехословачким мајстором Фолтисом, а Рабар је делио треће до шесто место са чехословачким мајсторима Опоченским и Котнаусером, као и аустријским мајстором Платом. На седмом месту је италијански мајстор др Паоли.

На турниру у Бечу суделовало је неколико познатих интернационалних мајстора. То су Фолтис, Котнаусер и Опоченски (Чехословачка), Милер, Локвенц и Плат (Аустрија) итд.

ЗАВРШНИЦЕ СА КОЊИМА

У завршницама са коњима изгледа слабија страна има више изгледа на успешну одбрану него у другим врстама завршница. То долази отуда што се са два коња не може извести мат. Зато одбрана тежи измени пешака, па у случају потребе жртвује коња за противничког пешака.

Б. Јакимич

Бели на потезу ремизира
Ако беломе пође за руком да да коња за црног пешака, тада му је ремис обезбеђен. Наравно да противна страна тежи то да спречи, тако да настаје занимљива борба.

Решење завршнице из прошлог броја: бели — Kg6, Lg1, Sh6, Sf8; црни — Kh8, Lb8, Lg4. Бели на потезу добија. 1. Lg1—d4+, Kh8—g8; 2. Sf8—h7, Lg4—f5+; (изнуджено, јер иначе долази 3. Sh7—f6+); 3. Kg6—f5, Kg8—h7; 4. Sh6—d7, Lb8—c7 (на сличан начин lovac pada ако иде и на неко друго слободно поље); 5. Sd7—f6+, Kh7—h6; 6. Ld4—e3+, Kh6—g7; 7. Sf6—e8+. Бели сад осваја црног ловца и добитак му је сигуран. Потребно је само још умећ маћрати ловца и конјем.